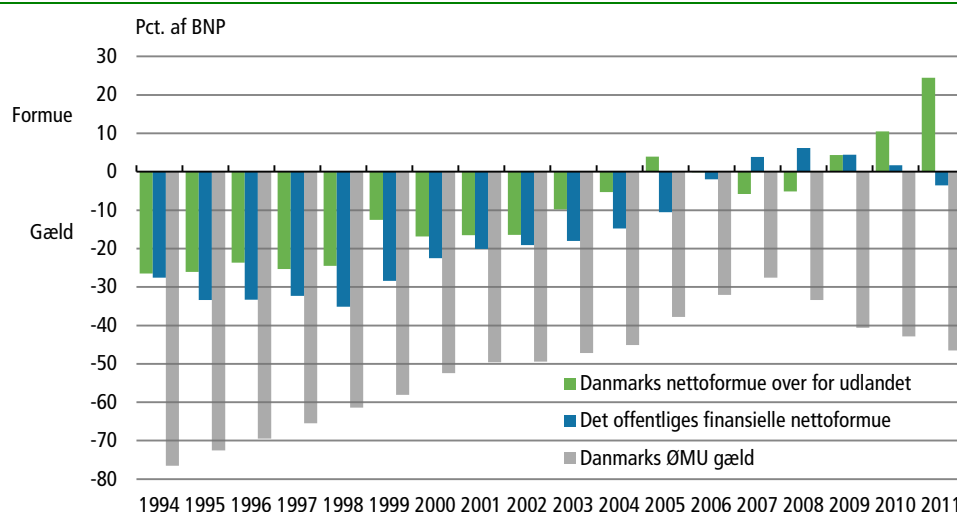

Vi har formue over for udlandet og gæld til os selv

Danmark havde ved udgangen af 2011 en *nettoformue over for udlandet*, der udgjorde 24,4 pct. af BNP. Samtidig var der en *offentlig finansiel nettogæld* svarende til 3,5 pct. af BNP. Forenklet kan man sige, at 'nu ejer danskerne en del af udlandet' samtidig med, at 'danske virksomheder og husholdninger har lånt penge til det offentlige'. Over en lang tidshorisont ses det, at begge størrelser er ændret markant – i retning fra gæld mod formue.

Den indenlandske og den udenlandske formue og gæld

Kilde: www.statistikbanken.dk/NAT01, EDP4, OFF13, BET01 og DNDAPU (Danmarks Nationalbank).

Fra 1994 til 1999 udgjorde den offentlige nettogæld omkring 30 pct. af BNP, mens Danmarks udlandsgæld udgjorde omkring 25 pct. af BNP. Herefter faldt begge støt gennem første halvdel af 2000'erne, og i slutningen af 2000'erne blev gælden til nettoformue både for det offentlige og over for udlandet.

ØMU-gælden er et særligt gældsbegreb

Danmarks ØMU-gæld faldt i samme periode fra at udgøre 76,5 pct. af BNP i 1994 til at udgøre 27,5 pct. af BNP i 2007. Herefter begyndte den igen at stige og endte på 46,5 pct. af BNP ved udgangen af 2011 – en stigning, som kun delvist kan forklares af offentlige underskud.

ØMU-gælden bruges af EU's institutioner til at sammenligne den offentlige gæld på tværs af medlemslandene. ØMU-gælden adskiller sig fra de andre gældsbegreber ved overvejende at være et bruttogældsbegreb, der alene omfatter en opgørelse af de væsentligste gældsposter uden modregning af det offentliges krav på andre sektorer. Således modregnes offentlige indlån i Nationalbanken fx ikke i ØMU-gælden. Den er derfor ikke direkte sammenlignelig med den offentlige nettogæld, som viser den aktuelle forpligtelse, hvis alle aktiver indløses, og passiverne nedbringes med de frigjorte midler.

Svagere sammenhæng mellem det offentliges gæld og udlandsgælden

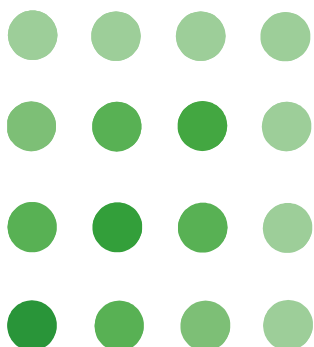
Tidligere var der en tættere sammenhæng mellem den offentlige finansielle nettoformue og Danmarks nettoformue over for udlandet. Siden starten af 1990'erne har

Denne udgivelse kan findes på www.dst.dk/nytudg/18038

Nyt fra Danmarks Statistik udkommer dagligt kl. 9.00 og kan læses på www.dst.dk/nyt © Danmarks Statistik 2012 • ISSN 1601-1015

DANMARKS
STATISTIK

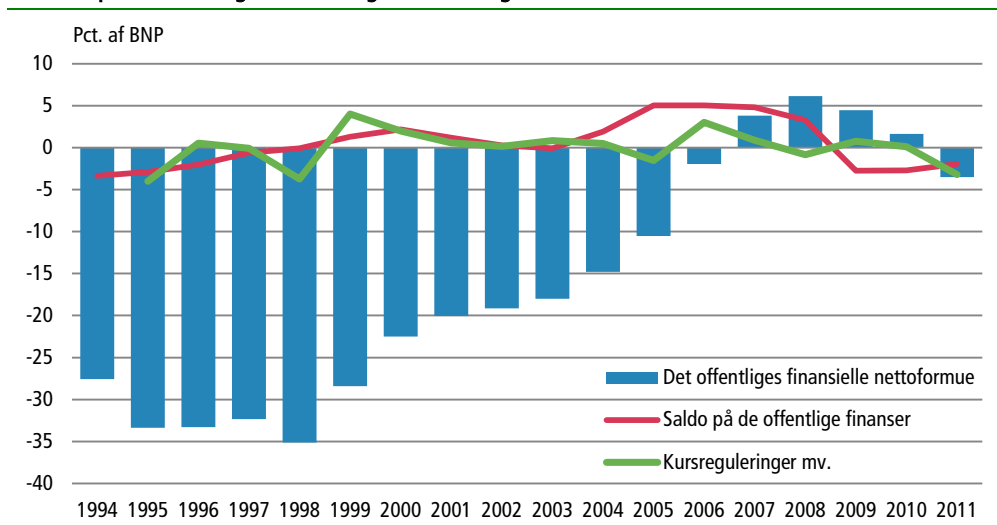

den private sektors andel af Danmarks nettoformue over for udlandet dog været stigende, hvilket har medført en svagere sammenhæng mellem de to gældsstørrelser. Dette ses især i de seneste år, hvor der har været en stigende nettoformue over for udlandet, mens den offentlige finansielle nettoformue har været faldende.

I 2011 fik det offentlige igen nettogæld

Den finansielle nettoformue for offentlig forvaltning og service var negativ fra 1994 til 2006. Det skyldes især en lang årrække med underskud på den offentlige saldo. Overskuddene i perioden 1999-2002 og 2004-2008 bidrog til at reducere nettogælden. I 2007 oplevede det offentlige for første gang i mange år, at nettogæld blev afløst af en finansiell nettoformue. I 2011 vendte billedet, og der er nu igen nettogæld – som følge af både underskud og negative kursreguleringer. Bemærk at værdien af *reale* aktiver i form af det offentliges bygninger mv. ikke indregnes i denne opgørelse.

Saldoen på de offentlige finanser og det offentliges finansielle nettoformue

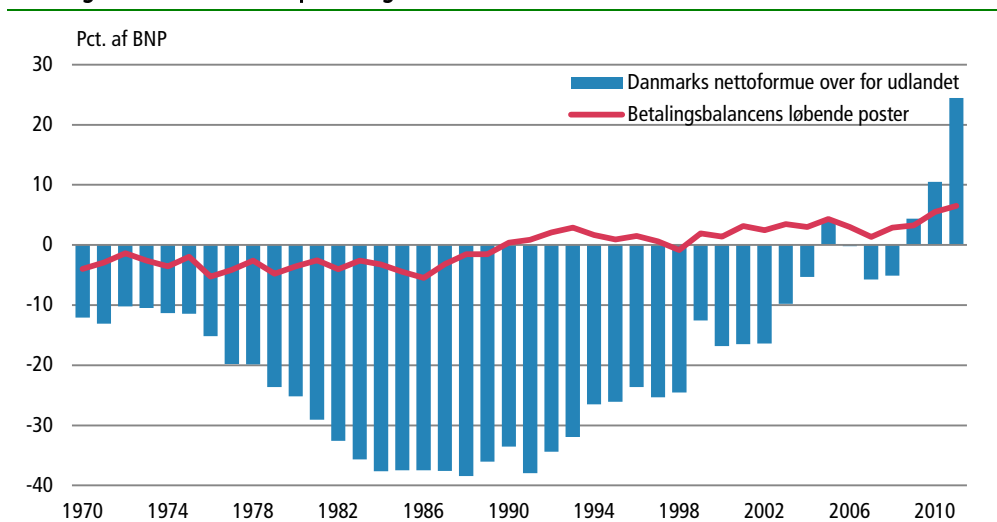

Kilde: www.statistikbanken.dk/NAT01, [OFF3](http://www.statistikbanken.dk/OFF3) og [OFF13](http://www.statistikbanken.dk/OFF13).

Nettoformue over for udlandet i 2005 – for første gang siden 2. verdenskrig

I årene fra 1964 til 1990 havde Danmark underskud på betalingsbalancens løbende poster, hvilket førte til en stigning i udlandsgælden. I årene omkring 1990 udgjorde udlandsgælden næsten 40 pct. af BNP. Efter 1990 har der - med undtagelse af 1998 - været overskud på betalingsbalancens løbende poster, og i 2005 havde Danmark for første gang siden 2. verdenskrig en nettoformue over for udlandet. Ved udgangen af 2011 udgjorde formuen over for udlandet 24,4 pct. af BNP.

Betalingsbalancens løbende poster og Danmarks nettoformue over for udlandet

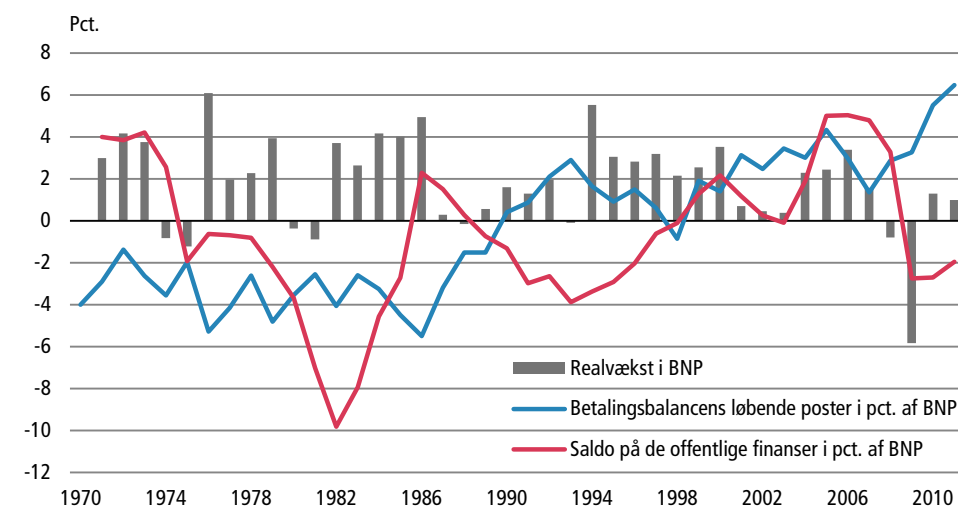

Kilde: www.statistikbanken.dk/NAT01, [BET03](http://www.statistikbanken.dk/BET03), [BOP3](http://www.statistikbanken.dk/BOP3), [BET01](http://www.statistikbanken.dk/BET01) og [DNDAPU](http://www.statistikbanken.dk/DNDAPU) (Danmarks Nationalbank).

Overskud på betalingsbalancen og underskud på de offentlige finanser

Selvom der i 2011 var overskud på betalingsbalancens løbende poster og underskud på saldoen for de offentlige finanser, var der en positiv *udvikling* på begge. Set over de seneste 40 år har flere perioder imidlertid været karakteriseret ved, at forbedringer på saldoen over for udlandet skete samtidigt med forringelser på saldoen på de offentlige finanser og omvendt. Dette var ikke mindst tydeligt i flere perioder efter 1982. Det kan ses i sammenhæng med konjunkturudviklingen, her vist ved den årlige realvækst i BNP.

Betalingsbalancens løbende poster og saldoen på de offentlige finanser

Kilde: www.statistikbanken.dk/NAT01, NAT02, BET03, BOP3 og OFF3.

Den modsatrettede bevægelse i hhv. saldoen på de offentlige finanser og betalingsbalancens løbende poster ses bl.a. i perioden efter 1993, hvor Danmark havde en realvækst i BNP på over 2 pct. i en årrække, og i samme periode var overskuddet på de løbende poster faldende, mens saldoen på de offentlige finanser forbedredes mærkbart.

Mere information

I denne udgivelse beskrives udviklingen i hhv. den indre og ydre balance i Danmarks økonomi. Den indre balance beskriver balancen i de offentlige finanser. Hvis udgifterne er lavere end indtægterne fra skatter, afgifter og andre indtægter, er der overskud på den offentlige saldo, hvilket bidrager positivt til den offentlige nettoformue. Kursreguleringer betyder dog, at saldoen ikke er alene om at påvirke nettoformuen. Den ydre balance omhandler både det offentlige og det private transaktioner med udlandet. Et overskud på betalingsbalancens løbende poster bidrager til en stigning i Danmarks tilgodehavender (aktiver) i udlandet, mens et underskud bidrager til Danmarks gæld (passiver). Når aktiverne overstiger passiverne har Danmark en positiv nettoformue overfor udlandet.

Kilder og metoder

Mere detaljerede oplysninger om *balancer i dansk økonomi* kan ses i Statistikbanken på www.dst.dk/stattabel/1534.

Næste offentliggørelse

Balancer i dansk økonomi 2012 udkommer i april 2013.

Henvendelse

Betalingsbalance: Søren Burman, tlf. 39 17 30 29, sbu@dst.dk
Offentlige finanser: Martin Rune Rasmussen, tlf. 39 17 35 29, mra@dst.dk